

Strategisk Kommuneplan for Steigen 2006-2016

Steigen – kyst som gir lyst!

SLAGORD-KONKURRANSE

Steigen kommune lyste ut en konkurranse om å finne det slagordet eller "visjonen" som passet best for Steigen. Over 60 forslag kom inn og Formannskapet plukket ut; "Steigen- kyst som gir lyst" som vinner. Det var mange andre forslag som også var gode- og artige! Noen av dem er tatt med i dette dokumentet. De gir et lite bilde av hvordan Steigvæinger ser på seg selv og den kommunen de bor i!

Steigen – kyst som gir lyst!

INNHold

1. Forord.....	s. 2
2. Visjon og mål.....	s. 3
3. Plandokument.....	s. 4
4. Utfordringer for Steigen.....	s. 5
5. Innsatsområder.....	s. 8
5.1 Næringsutvikling.....	s. 8
5.1.1 Etablererstrategi.....	s. 8
5.1.2 Infrastruktur.....	s. 9
5.1.3 Steigen – matfatet i Salten.....	s. 10
5.1.4 Reiseliv i Hamsuns rike.....	s. 12
5.2 Bosetting.....	s. 13
5.2.1 Gjestfrie Steigen.....	s. 13
5.2.2 Tilflytting.....	s. 13
5.2.3 Stedsutvikling.....	s. 14
5.3 Barn og unge.....	s. 15
5.3.1 Opplæring.....	s. 15
5.3.2 Fritidstilbud for barn og unge.....	s. 17
5.3.3 Voksenkontakt og sosialt sikkerhetsnett.....	s. 17
5.4 Livskvalitet og velferd.....	s. 18
5.4.1 Kultur/kunst/idrett.....	s. 18
5.4.2 Natur og friluftsliv.....	s. 19
5.4.3 Helse, omsorg og forebygging.....	s. 20
6. Kommunale tjenester.....	s. 21
6.1 Kommunen som tjenesteyter.....	s. 21
6.2 Kommunen som forvaltningsorgan.....	s. 22
6.3 Kommunen som arbeidsgiver.....	s. 22
7. Bakgrunnsdata for planen.....	s. 24
8. Kommunestyrets vedtak.....	s. 25

1. Forord

Steigen kommune er en flott og vakker kommune som vi er stolt av og glad i. Kommunen står på historiske føtter som forteller om makt og strategisk plassering i geografien. Her var høvdingmakt i jernalder og vikingtid, her var lovmakt da Hålogaland Lagmannsrett hadde sitt sete her i over 400 år, her var økonomisk makt med handelssteder på Grøtøy og Løvøy, her var kirkemakt på Steig og til slutt var det krigsmakt da nazistene inntok Bø under 2. verdenskrig. Historie om makt og innflytelse på godt og vondt. Steigen lå sentralt i tidligere tider da havet bandt folk sammen. Mange steigværing er etterkommere ettertilreisende som så mulighetene for å utøve makt, dyrke, fiske, jakte og sanke. Folk i bevegelse så at her var det godt å leve og slo seg ned.

Mer enn noen gang før trenger vi folk som ser Steigen med nye øyne og som ser mulighetene og ressursene. Vår store utfordring er flere arbeidsplasser og en positiv folketallsutvikling. Skal vi rekruttere en ny generasjon til primærnæringene i Steigen, må det være levende lokalsamfunn som de kan bo i. Derfor må det etableres nye og andre arbeidsplasser i tillegg til utvikling av de eksisterende. Naturressursene vi har både på land og sjø er vår basis og utfordring. Kultur og historie er vår styrke og stolthet. Landskap, natur og miljø er vår rikdom og mulighet.

Vi har i dag omtrent 60 flere menn enn kvinner i alderen 20–40 år som til sammen er ca. 800 personer, og dette er ikke en god balanse mellom kvinner og menn i etableringsfasen. Skjevhetene her vil forsterke fødselsunderskuddet og forsterke en negativ befolkningsutvikling. Det er sant at flere jenter enn gutter tar høyere utdanning, det er sant at landbruk, fiskeri og oppdrett er mannsdominerte næringer, og det er sant at mangel på kvalifisert arbeidskraft i offentlig sektor vil bli en utfordring i framtida. Nøkkelen for å møte disse utfordringene ligger i å tørre å ta i bruk

høyere utdanning og forskning for å utvikle primærnæringene, verdsette kreativitet og nytenkning, legge til rette for et mangfoldig næringsliv som rekrutterer og motiverer jenter til å satse (reiseliv og opplevelser, kulturarbeidsplasser, servicenæringer, FOU-arbeid).

Offentlige arbeidsplasser må holde et høyt faglig nivå som stimulerer og motiverer ungdom til å prioritere arbeid i Steigen. Det er sant at mange jenter med høyere utdanning ikke ser utviklingsmuligheter i en distriktskommune, men det er enda mer sant at distriktskommuner ikke har utviklingsmuligheter uten jenter! Derfor er utfordringen både for kommunen og næringslivet å ta i bruk kunnskapen som den nye generasjonen tilegner seg, samtidig som den viderefører verdifull kunnskap bygd opp gjennom mange års erfaring. Både praktisk og teoretisk kunnskap er byggesteiner i framtidas Steigensamfunn.

Steigen 2015 har vært fokus i planprosessen for strategisk kommuneplan. Det har vært viktig å løfte blikket og se framover selv om dagen i dag har nok av utfordringer. Som ordfører er jeg glad for alle kreative og konstruktive innspill til planen, både fra administrasjon, folkemøter og næringsliv. Plangruppa har gjort en imponerende jobb med å sammenfatte dette og legge fram et dokument som er interessant å lese. Politikerne og kommuneledelsen trenger et plandokument som er et verktøy for de prioriteringer og tiltak som må gjøres i framtida. Denne prioriteringen skal gjøres gjennom den årlige rullering av økonomiplanen. Det er mitt ønske at planen blir et aktivt styringsredskap som gjennomsyrrer all politisk og administrativt arbeid i Steigen kommune.

Berit Woie Berg, ordfører

2. Visjon og mål

Steigen – kyst som gir lyst!

VISJON

"Steigen skal være en kommune der natur, kultur, historie og godt naboskap gir folk bolyst, skaperlyst, arbeidslyst, etableringslyst og livslyst."

OVERORDNA MÅL

"Steigen skal være en inkluderende kommune preget av gjestfrihet og toleranse. Kommunen skal bestå av flere aktive lokalsamfunn og et velfungerende kommunesenter	"Steigen skal ha et sterkt og variert næringsliv. Steigen kommune skal være en aktiv tilrettelegger for næringsutvikling og nyetableringer. Kommunen skal bidra til at det er enkelt å etablere nye bedrifter."	Barn og unge skal gjennom opplevelser og læring bli stolte av Steigens historie, natur og kulturliv, og gjennom entreprenørskap, global forståelse og kontakt med andre barn bli bevisst Steigens ressurser og muligheter."	"Gjennom satsing på idrett, friluftsliv og kultur, samt gode offentlige tjenester, skal innbyggerne i Steigen ha et godt og innholdsrikt liv som fremmer god helse og trivsel."
---	---	---	---

INNSATSOMRÅDER

Næringsutvikling <ul style="list-style-type: none">– Etablererstrategi– Infrastruktur– Steigen – matfatet i Salten– Reiseliv i Hamsuns rike	Bosetting <ul style="list-style-type: none">– Gjestfrie Steigen– Tilflytting– Stedsutvikling	Barn og Unge <ul style="list-style-type: none">– Opplæring– Fritidstilbud– Voksenkontakt og sosialt sikkerhetsnett	Livskvalitet og velferd <ul style="list-style-type: none">– Kultur, kunst og idrett– Natur og friluftsliv– Helse, omsorg og forebygging– Kompetanseoppbygging for voksne
---	---	---	--

DELMÅL

STRATEGIER

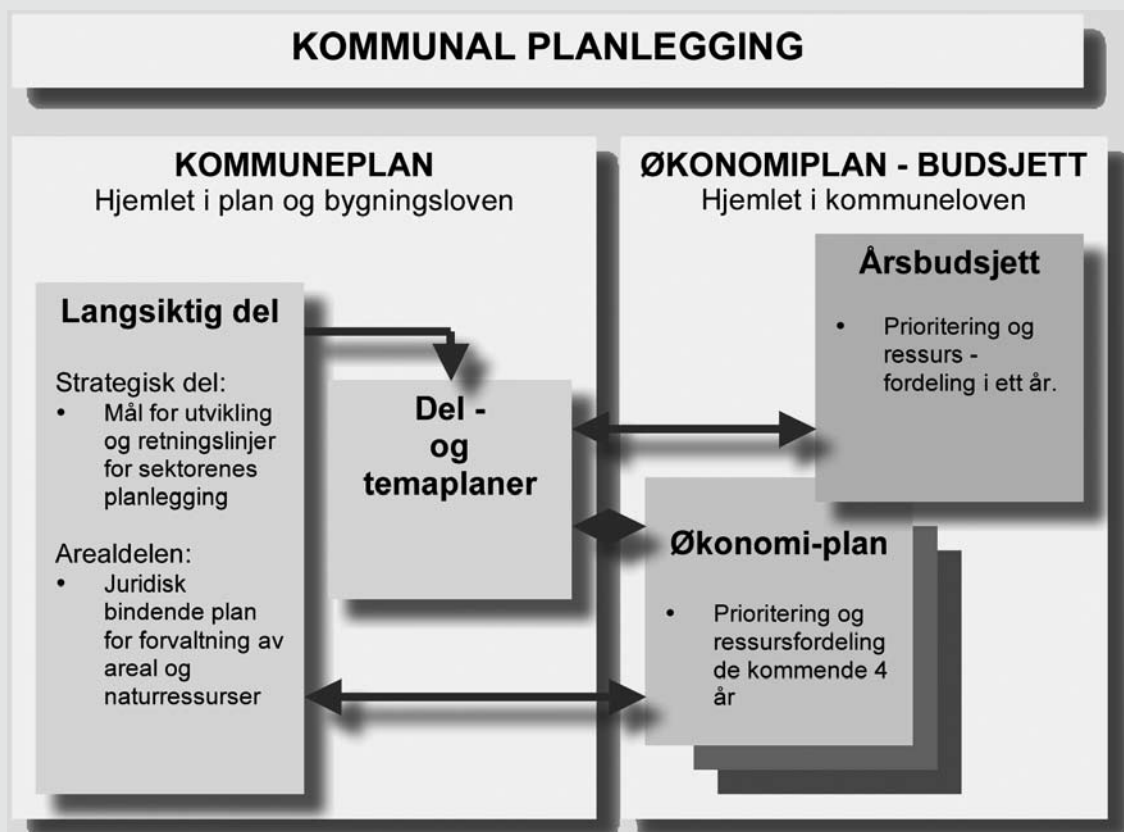
3. Plandokument

Kommuneplanen er det overordnede og langsiktige styringsdokumentet for Steigen kommune. Kommune-loven og Plan- og bygningsloven forutsetter at kommunene utfører en løpende planlegging med sikte på å *„samordne den fysiske, økonomiske, sosiale, estetiske og kulturelle utvikling..“*

(Plan- og bygningslovens § 20-1).

Dokumentet du nå leser, er strategidelen av kommuneplanen. Planens utgangspunkt er å fastsette mål og veivalg som kan gi kommunen en positiv utvikling og befolkningen det best mulige tjenestetilbudet framover. Strategidelen, som har et langsiktig perspektiv på 10–12 år, skal være sektorovergripende og angi retningslinjer for sektorenes planlegging.

Figuren under viser planstrukturen i kommunen. Pilene angir hvordan dokumentene er knyttet sammen:

«Steigen – sjelens paradys»

Kommuneplanens langsiktige del har også en arealdel for forvaltning av arealer og andre naturressurser. Den ble vedtatt av kommunestyret 27.04.2005.

Minst en gang i løpet av hver valgperiode skal kommunestyret vurdere kommuneplanen samlet, herunder om det er nødvendig å foreta endringer i den. Kravet må sees i sammenheng med kommunelovens § 44, hvor kommunestyret hvert år pålegges å vedta rullerende økonomiplan, som skal omfatte minst de neste fire budsjettårene. Økonomiplanen er kommuneplanens handlingsprogram. Den skal vise kommunens satsingsområder for de kommende 4 år og angi økonomiske rammer for ressursbruken knyttet til hver sektor/tjenesteområde, mens årsbudsjettet gir grunnlag for kortsiktig planlegging innenfor de ulike sektorer/tjenesteområder.

Etter behov, eller i henhold til pålegg fra statlige myndigheter, kan det også lages del- og temaplaner som omhandler utvalgte geografiske områder eller deler av virksomheten.

Planprosessen

Planen er resultat av en rekke aktiviteter siden kommunestyrets oppstartvedtak våren 2005. Både innbyggere i ulike aldre (gjennom folkemøter, ungdomstreff, osv.), næringslivet, folkevalgte og ansatte i Steigen kommune har deltatt med innspill og diskusjoner i planprosessen.

I planleggingen har det vært viktig å legge opp til metoder som har bidratt til å synliggjøre betydningen av kjønn i Steigen. Kvinneuniversitetet Nord har bidratt i planarbeidet for sikre kjønnsperspektivet i utarbeidelsen av strategisk kommuneplan. I tillegg til trivselsundersøkelse blant unge kvinner i Steigen, er kjønnsdelt statistikk benyttet som bakgrunnsdata for plandokumentet. Høringer, eksempelvis i form av folkemøter har bevisst forsøkt å hente innspill fra begge kjønn, og ble lagt til tidspunkt hvor både menn og kvinner kunne delta.

Kjønnsperspektivet setter fokus på det nokså selvsagte; at verden består av to kjønn – menn og kvinner, og legger vekt på at dette har betydning i ulike sammenhenger: På noen områder tenker og handler menn og kvinner ulikt, mens i andre sammenhenger har ikke kjønn klar betydning, – kvinner og menn er både like og ulike. Å benytte et kjønnsperspektiv kan videre være med å avdekke skjevheter på områder hvor det er tilsynelatende likestilling.

4. Utfordringer for Steigen

Steigen kommune står overfor betydelige utfordringer i forhold til befolkningsutvikling, næringslivsstruktur og økonomiske rammebetingelser i årene framover. Kommunen kan selvsagt ikke betraktes som en isolert enhet upåvirket av eksterne forhold, og påvirkningen skjer både fra nasjonalt hold og gjennom samhandlingen mellom kommunene i Salten-regionen.

Som de fleste andre distriktskommuner har vi opplevd en gradvis nedgang i folketallet over mange år. Landbruk, fiske og oppdrett er basisnæringene, og alle disse næringene påvirkes av eksterne forhold, internasjonale konjunkturer, osv. Nasjonale reguleringer og strukturendringer i fiskeriene, internasjonalt

press for omlegging av landbrukspolitikken og svingninger i laksemarkedet er faktorer som allerede har gitt utslag for næringslivet i Steigen med rasjonalisering og omstrukturering.

Endring av inntektssystemet for kommunene, som har foregått over en 10-årsperiode, der innbyggertall i stor grad legges til grunn ved beregning av statlige overføringer, har slått svært negativt ut for Steigen kommune. Betydelige reduksjoner i tilbakeføringene som følge av befolkningsnedgangen har resultert i en strammere økonomisk situasjon/handlingsfrihet enn på mange år.

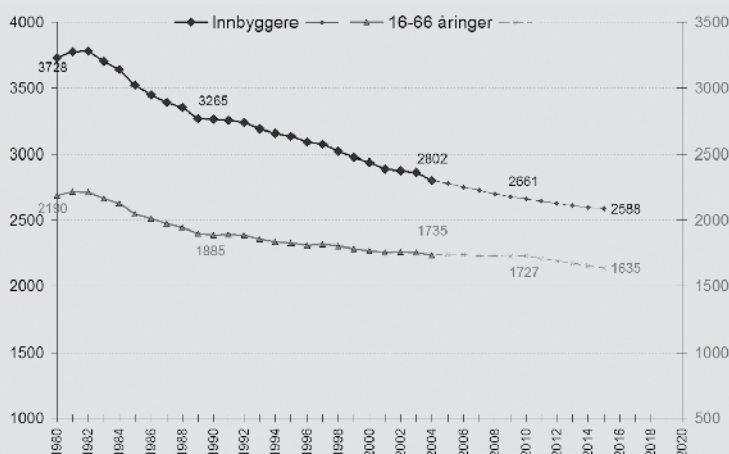
Folketallsutvikling og demografi

Pr. 01.01.06 var det 2760 innbyggere i Steigen kommune. Med unntak av noen år på slutten av 80-tallet, har det vært en jevn nedgang med til sammen ca. 1000 innbyggere fra 1980 og fram til i dag. Statistisk sentralbyrås prognoser viser en ytterligere nedgang til ca. 2500 innbyggere i 2015.

Den negative befolkningsutviklingen gjør at kommunen har store utfordringer i årene framover. Basert på nasjonale utviklingstrekk og konjunkturer kan man ikke forvente økning i folketallet. Den største utfordringen blir å gjøre SSBs prognoser til skamme, nemlig å redusere nedgangen og på sikt stabilisere folketallet på dagens nivå. I planen har vi satt fokus på dette under innsatsområde bosetting, hvor det skisseres en egen tilflyttingsstrategi der ulike tiltak skal gjennomføres i planperioden.

Utfordringene gjenspeiler seg også i alderssammensetningen i befolkningen.

Figur 1.
Historisk og prognostisert befolkningsutvikling 1980-2005-2015 (SSB)

«Historisk sus – når du bor i Steigen føles livet som en spennende rus!»

Tabell 1. Befolkningsutvikling (reelle tall og prognoser) fra 2000 – 2010 innen ulike aldersgrupper

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Fødte	28	31	19	33	20	25	25	24	24	23	23
Døde	39	49	42	-34	-44	42	41	41	40	40	39
Fødselsoversk.	-11	-18	-23	-1	-24	-17	-16	-16	-16	-16	-16
Innflytting	95	102	120	98	79	105	99	99	98	101	101
Utflytting	125	131	104	109	-122	113	110	108	107	106	104
Nettoflytting	-30	-29	16	-11	-43	-7	-11	-9	-9	-5	-3
Totalbefolkning	2 936	2 889	2 875	2 863	2 802	2 778	2 751	2 726	2 701	2 680	2 661
0-5 åringer	181	188	181	171	156	156	151	145	149	147	150
6-15 åringer	422	401	395	405	385	368	356	345	323	314	295
16-66 åringer	1 768	1 755	1 759	1 754	1 735	1 744	1 738	1 729	1 729	1 724	1 727
67-79 åringer	352	333	321	311	313	298	296	307	298	298	304
80-89 åringer	184	183	186	185	169	170	169	155	161	158	146
90 + åringer	29	29	33	37	44	42	41	44	42	39	37

De mest markante endringene i årene fremover er reduksjonene i gruppene 6–15 år som reduseres med 70 fram mot 2010 for så å flate ut, og gruppen over 80 år som reduseres med rundt 30 fram til 2010.

Med et inntektssystem som påvirkes direkte av befolkningsmengde og – struktur er det klart at en omlegging av dagens tjenestetilbud må vurderes. Eksempelvis er det i Steigen pr. i dag en desentralisert skolestruktur med 4 læresteder, og det er helt klart at den nedgangen i elevmassen som framgår av tallene over, før eller siden må få betydning for den framtidige skolestrukturen. Innen skolesektoren vil utfordringen først og fremst være å opprettholde kvaliteten på skole-

tilbudet samlet, samtidig som antall læresteder må reduseres.

En annen utfordring knyttet til befolkningsstruktur er underbalansen mellom menn og kvinner blant unge mennesker og i den mest produktive aldersgruppen (20-44 år). Selv om tendensen i Steigen på langt nær har vært like sterk som i andre distriktskommuner, er det et faktum at jentene er de første som flytter. Dette mener vi at det går an å gjøre noe med, og en spørreundersøkelse blant kvinner i den nevnte aldersgruppen som er gjennomført av KUN i vår, kan gi noen svar på hva som må til av kommunale virkemidler, tilrettelegging og tiltak for å bremse på denne utviklingen.

*«Ingen kommune i Norges land, kan som Steigen
skilte med verdens største havørnbestand!»*

Tabell 2. Folkemengde etter kjønn og alder i perioden 1986 – 2006 (5-års intervall).

	1986	1990	1995	2000	2006
Menn					
0-5 år	143	115	121	95	75
6-12 år	190	173	149	162	129
13-15 år	93	75	69	54	62
16-19 år	115	111	111	96	95
20-44 år	566	507	497	442	401
45-66 år	393	366	385	419	425
67-79 år	206	206	188	155	140
80 år og over	75	76	75	82	76
Sum	1781	1629	1595	1505	1403
Kvinner					
0-5 år	143	121	111	105	84
6-12 år	162	158	140	128	111
13-15 år	92	78	77	71	67
16-19 år	102	108	81	92	71
20-44 år	479	434	416	394	338
45-66 år	394	372	346	340	394
67-79 år	275	254	245	210	154
80 år og over	97	117	143	132	138
Sum	1744	1642	1559	1472	1357

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Kvinneuniversitetet Nord utførte i februar/mars 2006 en spørreundersøkelse blant kvinner i Steigen i aldersgruppen 20-45 år. Undersøkelsen viser at kvinner i Steigen ikke er en homogen gruppe med like meninger og ønsker for utviklingen i Steigen. Likevel fremkommer noen klare tendenser: I dag bosetter de fleste kvinner seg i Steigen på grunn av partner, eller forhold relatert til oppvekst og familie. Natur/landskap/landsdel blir også trukket frem som viktig grunn. Etter bosetting er de samme faktorene oppgitt som viktige for trivsel, da på lik linje med arbeid. Natur og landskap blir oftere brukt som argument for å bli værende enn arbeidet. Arbeid og utviklingsmuligheter blir definert som mangel i Steigen av nær halvparten av utvalget. Til tross for at mange oppgir friluftsliv som fritidsaktivitet, og enda flere natur som grunn til å bli værende, blir fritidstilbudet i kommunen oppgitt som den andre store mangelen. Vel 12% av kvinnene oppgir sågar dette som grunn god nok til å flytte fra Steigen. Dernest er muligheter for desentralisert utdanning oppgitt som problem. Kvinner i Steigen er videre opptatt av transport og kommunikasjon; de ønsker bedre veier i kommunen, bedre korrespondanse med fly og pendlemuligheter til sentra.

«Steigen – på hugget»

5. Innsatsområder

«Steigen – sterk og staselig»

5.1 Næringsutvikling

Kommunens næringspolitiske oppgaver omfatter både forbedring av eksisterende virksomheters rammebetingelser og å legge til rette for at det etableres nye bedrifter og arbeidsplasser. Rammebetingelser som kommunen har ansvar for eller kan påvirke er for eksempel veistandard, hurtigbåttilbud, vannforsyning, bruk av næringsfond, tilgang på næringsarealer, etablereropplæring osv. Samtidig ser vi at en del næringer har problemer med å skaffe kvalifisert arbeidskraft. Da vil også for eksempel et godt kultur- og fritidstilbud, tilgjengelige boliger/tomter og standard på skole og barnehage være viktige faktorer for valg av jobbsted. For førstegangsetablere er det viktig at kommunen stiller opp med råd og veiledning, og har et næringsfond som kan gi støtte i en etableringsfase. På bakgrunn av at kvinner er underrepresentert i befolkningen i Steigen, er det spesielt viktig å legge til rette for etablering av kvinnearbeidsplasser og rekruttering av kvinner i arbeidslivet generelt.

5.1.1 Etablererstrategi

Næringslivet i Steigen er i rask endring. Sysselsettinga i primærnæringene: fiske og jordbruk med tilhørende virksomheter er i tilbakegang. Etter hvert som vi blir færre, blir mangfoldet i handelsnæringene redusert. Antall statlige ansatte er også redusert de siste årene. Utfordringen ligger i å tilrettelegge for å skape nye arbeidsplasser som kan erstatte nedgangen. Det er også en betydelig utfordring i å skape større variasjon i arbeidsplassstilbudet. Årlig bør det skapes 10–15 nye arbeidsplasser i Steigen for å holde sysselsettinga på dagens nivå.

Delmål

- Legge til rette for etablering av 15 nye arbeidsplasser i rehabilitering/ettervern o.l.
- Legge til rette for etablering av 10 nye arbeidsplasser i videreføring av landbruksprodukter, sjømat og vilt
- Øke sysselsettinga i oppdrett (nye og eksisterende arter) med gjennomsnitt 10 % pr år (ca 5 pr år).
- Gjøre det attraktivt å etablere småbedrifter i Steigen (10 nye arb.plasser)
- Stabilisere den fiskeribaserte næringsvirksomheten
- Øke sysselsettinga i reiselivet (20 arb.plasser)

- Jobbe aktivt for å etablere statlige arbeidsplasser
- Tilrettelegge for å etablere flere fjernarbeidsplasser

Strategier etablering

- Organisere næringsarbeidet på en måte som sikrer god veiledning, oppfølging og informasjon, bl.a. om tilskuddsordninger, til alle etablerere som henvender seg til kommunen
- Opprette prosjekt/tema/ressursgrupper av frivillige som skal jobbe fram prosjekter i tråd med denne planen.
- Styrke kunnskap og kompetanse i næringslivet ved å:
 - Gi tilbud om halvårlig etablererutdanning i Salten
 - Avholde jevnlig etablererkurs i Steigen
 - Utarbeide en etablerermappe for nyetablerere
 - Etablere et permanent studiesenter i kommunen
 - Ha fast plan for ordning med elevbedrifter i skolen
 - Opprettholde videregående skoletilbud min. på dagens nivå
- Øke samarbeidet innen næringslivet ved å:
 - Vitalisere næringsforening i Steigen og Nord-Salten
 - Etablere gode bransjesamarbeid i nærområdet
- Legge til rette næringsarealer og –lokaler ved å:
 - Ha en ajourført oversikt over ledige næringsressurser
 - Søke systematisk mot næringslivet for å skaffe aktivitet i eksisterende bygg og på aktuelle arealer.
 - Etablere et samarbeid med SIVA for å utvikle næringsbygg/næringshager
- Arbeide systematisk for å skaffe offentlige arbeidsplasser til Steigen kommune ved å:
 - Sette i gang eget prosjekt på etablering av offentlige arbeidsplasser
 - Styrke samarbeidet med FOU-arbeid i Nordland, evt Tromsø og andre steder.
- Arbeide målrettet for å få utflyttede Steigværingar til å etablere seg i Steigen ved å:
 - Holde systematisk kontakt med ungdom gjennom egen epost-liste og ved kommunenes hjemmeside
 - Arrangere en årlig samling for unge i/fra Steigen med ideer til etablering av egen arbeidsplass

- Legge til rette for å skape nye arbeidsplasser innen helse og omsorgssektoren ved å
 - Arbeide for å få til rusmiddelomsorg og ettervern i det nedlagte sykehjemmet.
 - Vurdere etablering av fedmebehandling
- Sikre at eventuell fremtidig energituttbygging i kommunen sikres best mulig lokal verdiskaping og lokale arbeidsplasser
- Markedsføre Steigen som et godt sted å etablere seg med næringsvirksomhet
- Øke nivået på vedlikehold av kommunale veier
- Sette opp en plan for oppgradering av kommunale veistrekninger til fast dekke, og sette av årlige midler på investeringsbudsjettet til dette formålet
- Fremme kravet om mobildekning jevnlig overfor teleoperatører
- Bygge ut bredbånd som en del av Bredbåndspakke Salten
- Løse den problematiske trafikksituasjonen i Helnesund, spesielt i forhold til "stien", men også i forhold til hurtigbåttrafikk, industrivirksomhet og parkering

5.1.2 Infrastruktur

Med minst 1,5 times reise fra Leinesfjord til andre kommunesentra er Steigen en kommune som er avhengig av gode kommunikasjoner og en godt utbygd infrastruktur. Steigen er en spredtbygd kommune der gjennomsnittlig reiseavstand fra der folk bor til kommunesenteret er 25 minutter (kilde SSB), noe som er av det lengste i landet.

Delmål

- Kystriksvei til Steigen skal i perioden (dvs innen 2016) inn på nasjonale/regionale transportplaner/prioriteringslister.
- Hurtigbåttilbudet til Steigen skal bli så godt at det er mulig å pendle på jobb til Bodø.
- Godsfraktning med hurtigbåten skal bedres, bl.a. med container for spesiallast
- Alle fylkesveier skal ha fast dekke (asfalt)
- Alle kommunale veier skal ha tilfredsstillende standard, og de mest trafikkerte skal ha fast dekke
- Det skal være mobildekning langs alle riks- og fylkesveier i Steigen Kommune
- Det skal bygges ut bredbånd med min. 34 Mb over hele kommunen
- All bosetting og næringsvirksomhet skal ha tilfredsstillende vannforsyning (jfr. Hovedplan vann vedtatt 10.11.1987)

Strategier samferdsel

- Ta opp spørsmålet om kystriksvei gjennom politisk arbeid og i nært samarbeid med Bodø.
- Båndlegge aktuelt areal til fremtidig bygging av fergeleier
- Intensivere arbeidet med hurtigbåttilbudet gjennom Kommunikasjonsnemnda
- Følge opp Fylkesplanen for vei slik at Holkestad er sikret fast dekke innen 2008 og Engeløya som en del av et årlig vedlikehold innen 2012

Strategier vannforsyning

- Prioritere Leines vannverk som ferdigstilles så snart det er mulig
- Kommunen overtar Laskestad vannverk
- Øvrige tiltak skal skje etter hovedplan for vann.

5.1.3 Steigen – matfatet i Salten

Fiskeri og oppdrett

Utviklingen innen de tradisjonelle fiskeriene i Steigen kommune de siste 10 årene har ikke vært udelt positiv. Det har vært en kraftig nedgang i antall fiskefartøyer og fiskere, og dette gjør at kommunens eneste fiskeindustribedrift har fått redusert sin råstofftilførsel. Utviklingen henger sammen med den generelle strukturendring og kvotepolitikk de senere år, noe som har ført til at rekruttering av yngre fiskere er betydelig mindre enn avgangen. For oppdrettsnæringa må utviklingen for øyeblikket karakteriseres som positiv selv om en vanskelig markedsituasjon de senere år har ført til store strukturelle og Eiermessige endringer også i Steigen. Det er kommunens håp at de grunnlagsinvesteringer som er gjennomført for å bidra til etablering av nye industriarbeidsplasser på Storskjæret ikke har vært bortkastet.

Situasjonen innen deler av fiskeriene preges på mange måter av stagnasjon, men næringa vil også i framtida være svært viktig for kommunen. På sikt ligger det et betydelig uutnyttet potensial både på flåtesida og foredling hvor mulighetene for videreutvikling og etablering av nye arbeidsplasser er stort. Den nylige innførte reguleringen av aktive redskaper som snurrevad innefor en fjordlinje gir håp om vekst i bestandene av kysttorsk.

Delmål

- Sysselsetting og verdiskapning innen kommunens fiskeribaserte næringsvirksomhet skal stabiliseres og på sikt økes.

- Eksisterende fiskemottak skal opprettholdes og det skal fortsatt foredles hvitfisk i Helnessund.
- Rekrutteringen til fiskeflåten skal sikres
- Oppdrettsnæringen skal vokse i Steigen, særlig med nye arter
- Stimulere til tiltak som kan bedre lønnsomheten i fiskeflåten
- Bidra til at fiskeripolitikken får en utforming som gir bedre rammebetingelser for kystflåten, herunder økning av kvoteandelen til denne flåten

Strategi fiskeri

- Arbeide aktivt for å heve status og kompetanse for kvinner i fiskeindustrien, samt få kvinner inn på flere nivå i næringa
- Fortsette arbeidet med å få etablert industrivirksomhet på Storskjæret og andre industriområder i kommunen
- Arbeide for å få lokalisert flere oppdrettskonsesjoner til Steigen (Nord-Salten)
- Arbeide aktivt med markedsføring av kommunens fiskerihavner og anlegg.
- Revidere kommunens kystsoneplan jevnlig for å bidra til økt vekst i oppdrettsnæringen samtidig som viktige fiskeområder skjermes
- Bidra til utvikling av Helnessund ved bygging av vei til Herøya, samt dypvannskai og kai for mellomstore båter.
- Sikre plass for ilandføring og mottaksanlegg av nye arter innen havbruk
- Bidra med risikolån til fiskeflåten.
- Arbeide for å få til rekrutteringskvoter til unge fiskere.
- Støtte tiltak som kan bidra til at verdiskapning og sysselsetting i fiskeindustrien stabiliseres

Landbruk

Steigen har naturlige fortrinn for jordbruksdrift i form av store arealer med produktiv dyrka jord, mildt klima med tidlig vår, og ikke minst kompetanse som er bygd opp og vedlikeholdt i fagmiljøet. Det er et mål

at ei bærekraftig utnyttning av jordbruksarealene til matproduksjon fortsatt skal være et viktig grunnlag for sysselsetting og bosetting i Steigen.

Nedgangen i antall bruk skyter fart, både nasjonalt og i Steigen. Vi forventer at stadig færre bruk vil kunne stå for en effektiv volumproduksjon av de viktigste matvarene. For Steigen-landbruket vil volumproduksjon fortsatt være et viktig satsingsområde. Samtidig blir det stadig viktigere å utnytte ressursene på de øvrige landbrukseiendommene til næringsutvikling, og å gjøre mindre landbrukseiendommer tilgjengelig som attraktive bosettingsbruk.

Delmål

- Opprettholde melk- og kjøttproduksjonen minst på dagens nivå. Lønnsom volumproduksjon skal fortsatt være bærebjelken i landbruket i Steigen.
- Øke produksjonen av potet og grønt
- Vedlikeholde kulturlandskapet
- Øke sysselsettingen i tilleggsnæringer knyttet til landbrukseiendommer
- Det skal være bosetting på flest mulig av landbrukseiendommene i kommunen
- Sikre husdyrbrukerne en tilfredsstillende sykdomsavløsning
- Sikre bøndene en forsvarlig veterinærtjeneste (eventuelt i samarbeid med Hamarøy og Tysfjord)

Strategier landbruk

- Utarbeide en landbruksplan for Nord-Salten
- Bidra, både økonomisk og gjennom planlegging/veiledning, til at bygningsmassen i husdyrholdet blir fornya
- Videreføre ordning med kommunalt etablerings-tilskudd i landbruket
- Utvikle, finansiere og gjennomføre et rekrutteringsprosjekt i landbruket i Nord-Salten, i samarbeid med faglagene

- I samarbeid med Hamarøy og Tysfjord opprettholde faglig kompetanse på landbrukskontoret som kan betjene landbruksnæringa i Nord-Salten på en god måte
- Bidra til at landbruksnæringa fortsatt får tilgang på faglig veiledning og planlegging gjennom forsøksring-tjenesten
- Opprettholde landbruksvikarordninga
- Etablere ei ordning med tilskudd til kjøp av melkekvoter, enten til den statlige omfordelinga, eller til de som kjøper store kvoter på privat marked
- Forvalte tilskuddsmidler til kulturlandskap og nærings-tiltak i jord- og skogbruket i Nord-Salten på en effektiv måte. Tilrettelegging for beiting er sentralt
- Utnytte de mulighetene kommunen har til å styre arealbruken gjennom jordlov, konsesjonslov og odelslov. Videre strategi avklares i landbruksplan
- Motivere til utvikling av tilleggsnæringer (videreforedling, grønn omsorg, turisme)
- Følge opp interessenter som vil utvikle tilleggsnæring gjennom veiledning og hjelp til planlegging

Skogbruk

All statistikk viser at skogressursene utnyttes for dårlig. Vi har hatt en kraftig økning i tilveksten de siste årene. Hvert år produseres det ca 40.000 m³ nytt virke.

Skogbruket som næring har derfor et betydelig vekstpotensiale som bør utnyttes bedre. Å få etablert lokale skogbruksmiljø som kan være "lokomotiv" i arbeidet med å øke aktivitet og interesse for skogbruk blir en hovedutfordring i årene som kommer. (Det vises for øvrig til "landbruksplan for Steigen kommune 2000-2004.")

Delmål

– Ressursutnyttelsen i skogbruket skal styrkes og videreutvikles, og det skal etableres 5 nye arbeidsplasser innen skogsektoren

Strategier skogbruk

- Etablering av bioenergianlegg i Leinesfjord
- Utarbeide konkret hogstplan for eldre plantefelt
- Utrede grunnlaget for en etablering av et eget maskinelt driftsapparat i Nord Salten
- Videreutvikle samarbeidet med skogeierorganisasjonene
- Jobbe for at en fremtidig etablering av et større sagbruk nord for Saltfjellet legges til Steigen

5.1.4 Reiseliv i Hamsuns rike

Steigen kommune deltar i et felles reiselivssamarbeid med Hamarøy og Tysfjord: Reiseliv i Hamsuns Rike. Knut Hamsun er viden kjent, i alle fall i Europa. Navnet vil gi god drahjelp i markedsføringsammenheng. Steigen har gode forutsetninger for å utvikle naturbasert turisme basert på sjø- og innlandsfiske, guidede og frie turer på sjø og i fjellet, ørnesafari, fugletitting o.l. Steigen har også ei svært rik historie fra jernalder, vikingtid og siste verdenskrig som vil være av stor interesse for turister. Denne historia bør kunne utvikles til et fyrtårn i reiselivssammenheng.

Delmål

- Steigen skal utvikles som et spennende og eksklusivt reisemål, og det skal skapes 20 nye arbeidsplasser innen reiseliv i løpet av planperioden
- Markedsføringen av Steigens reiseliv skal koordineres gjennom Hamsuns Rike.
- Det skal etableres et større opplevelsessenter basert på historie, natur og kultur

Strategier reiseliv

- Styrke Hamsuns Rike med 1 fast stilling.
- Felles turistinformasjon for Hamsuns rike
- Bidra til utvikling av reiselivsprodukt i kommunen
- Koordinere ulike elementer i reiselivssatsinga.
- Faglig utvikling av bedrifter og produkt
- Samarbeid aktivt med reiselivsoperatører for å utvikle naturbasert reiseliv
- Tilrettelegge for turisme gjennom arealplaner
- Markedsføre Steigen som et etableringssted for reiselivsbedrifter
- Jobbe for at det etableres en campingplass i kommunen
- Utvikle kulturbasert turisme i samarbeid med Nordland fylke:
- På Grøtøya
- På Steigen/Vollmoen
- I forbindelse med kunstmiljøer/kunstutstillinger

5.2 Bosetting

Når folk i Steigen ble spurt om hva som gjør det verdt å bo i Steigen, svarer de først en fantastisk natur som gir mulighet for jakt, fiske og friluftsliv (jfr grendemøter høsten 2005). Det samme sier kvinner som har flyttet til kom-

«Steigen - en perle i Hamsuns rike»

munen (jfr spørreundersøkelsen.) Deretter framhever de "folkan" dvs. kreative folk som er lett å bli kjent med og har dugnadsånd, et levende foreningsliv, og et trygt og godt oppvekstmiljø med skole, barnehage, kulturskole, butikk, hurtigbåt, etc. Det viktigste vi i Steigen kanskje kan gjøre for å stabilisere folketallet (og gjerne øke det!), foruten det selvsagte å skape nye arbeidsplasser, er å opprettholde denne "bolysten". Deretter er det svært viktig å legge til rette for en utvikling av attraktive boligområder, enten det er i tettstedene eller mer spredt. Steigen skal i fremtiden også være en god hjemkommune for pendlere.

5.2.1 Gjestfrie Steigen.

Steigen skal være en åpen og gjestfri kommune der både nye og gamle innbyggere skal kjenne seg ivare tatt og akseptert. Det skal vektlegges å jobbe med holdninger som fremmer respekt, inkludering, tilhørighet og sosial trygghet.

Delmål

- Vi skal møte nye mennesker og nye ideer med åpenhet og positiv forventning.
- Vi skal verdsette og oppmuntre til at det skapes gode sosiale og kulturelle møteplasser i kommunen.
- Vi skal gjøre kommunens mange fine naturperler tilgjengelige og kjent for innbyggerne.
- Vi skal legge vekt på god informasjon og nettverksbygging

Strategi gjestfrihet

- Grendelag/bygdslag utfordres til å skape den beste bygda å bo i gjennom for eksempel "Bli kjent" – arrangementer.
- Utarbeide en velkomstpakke som alle nytilflyttere får fra kommunen.
- Arbeide med fadderordninger for nye innbyggere

5.2.2 Tilflytting

Nye arbeidsplasser og stabilisering/økning av folketallet henger nøye sammen. Slik utviklingen har vært i offentlig sektor de senere år, er det lite realistisk at man vil få noen vekst i antall arbeidsplasser i statlig eller kommunal sektor. Nye arbeidsplasser må derfor skapes i privat sektor, og for å få til nyetableringer som også vil styrke eksisterende næringsliv, trenger vi nye folk som har tro på en framtid i kommunen.

Kommunestyret har allerede vedtatt et samarbeid med Placement Utvikling med sikte på å få

nederlandske familier til å flytte til Steigen. Gjennom kommuneplanarbeidet (romjulstreffet) er det tatt initiativ til å få etablert en kontinuerlig kontakt med utflytta ungdom som kanskje kan tenke seg ei framtid i Steigen etter endt utdanning.

Kommunens rolle blir å markedsføre de goder og muligheter som finnes i Steigen, og legge til rette for tilflyttere, enten det er ungdom, nederlendere, mennesker med flyktningsstatus eller folk med arbeid i oljeindustrien som finner kommunen attraktiv som pendlerkommune.

Delmål

- Vi skal skape lyst til å bo og etablere seg i kommunen gjennom god markedsføring og profilering
- Gjennom "Nederland – prosjektet" skal det de neste 2 år legges til rette for at 6–10 familier fra Nederland kan etablere seg i Steigen med egen virksomhet
- Ungdom med etablererlyst som ønsker å flytte hjem igjen skal få nødvendig bistand og støtte med sine planer.
- Steigen skal være en attraktiv pendlerkommune for oljearbeidere og andre aktuelle yrkesgrupper
- Landbrukseieendommer hvor det ikke lenger drives næringsmessig landbruksdrift skal primært være tilgjengelige for helårsbosetting

Strategi

- Steigen kommune skal i samarbeid med Placement utvikling presentere seg i Nederland som en attraktiv kommune å bo i.
- Utvikle aktiviteten rundt "Romjulstreffet" videre som en arena der kommunen kan få en kontinuerlig dialog med ungdom i og utenfor kommunen
- Kommunen skal ta initiativ til etablering og utvikling av en "vertskapsfunksjon" som hjelper tilflyttere med informasjon og tilrettelegging, slik at de blir godt mottatt og blir boende
- Kartlegge alle bolighus, næringsbygg og gårdsbruk som er til leie eller til salg, og markedsføre disse
- Utarbeide markedsføringsstrategier rettet mot pendlergrupper
- Sørg for at det finnes nok mange kommunale utleieboliger til at tilflyttere er sikret bolig i en overgangsperiode.
- Gjennom rekrutteringsprosjektet for landbruket i Nord-Salten bidra til at flere ledige landbrukseieendommer legges ut for salg med tanke på helårsbosetting

«Steigen – Norges vakreste kommune!»

5.2.3 Stedsutvikling

Steigen kommune har gjennom kommuneplanens arealdel lagt til rette for spredt boligbygging. Det er nå på tide å sette søkelys på en utvikling av trivelige tettsteder i Steigen. Tilgang på attraktive boligtomter, båt plass, trygge og trivelige bomiljø, samlingsplass for barn og unge, osv, er viktige brikker i en utvikling av Steigen. Det samme er et akseptabelt nivå på kommunens tjenestetilbud som helsetjenester, veier, vann, kloakk, etc. En utbygging av tettstedstedsnære hyttefelt kan bidra positivt til lokalmiljøet og til å bevare butikker, kafeer og andre servicenæringer. Skal vi utvikle gode lokalmiljøer er det viktig å tenke helhetlig. Ved kommunal planlegging og utforming er det avgjørende å ta hensyn til mangfoldet av ferdigheter hos innbyggerne i kommunen; barn, middelaldrende, og eldre, med eller uten funksjonsnedsettelse.

Delmål

- Det skal være attraktivt å bygge nye hus/leiligheter i Steigen
- Det skal legges til rette for økt hyttebygging i hyttefelt
- All bosetting og næringsvirksomhet skal ha tilfredsstillende vannforsyning (jfr. Hovedplan vann vedtatt 10.11.1987)
- Det skal utarbeides kommunedelplaner for tettstedene Leinesfjord, Leines, Nordskot, Bogøy og Nordfold
- Tettstedene i Steigen skal være ryddige og trivelige.
- Kommunen skal planlegge og utforme omgivelser og produkter slik at tilgjengelighet for alle, med eller uten funksjonsnedsettelse, sikres i størst mulig grad.

Strategier stedsutvikling

- Sikre at tettstedene i Steigen til enhver tid har attraktive boligfelt/tomter som er tilrettelagt for utbygging ved at kommunen regulerer til, og eventuelt kjøper opp til dette formålet.
- Evaluere og forlenge trafiksikkerhetsplan fra og med 2008 (jfr. Trafiksikkerhetsplan vedtatt 17.12.03), og følge opp denne med årlige søknader på aksjon skolevei.
- Bidra til en fortsatt utbygging/utviding av småbåthavner i kommunen
- Videreutvikle eksisterende havner/fiskerihavner i kommunen
- Avsette nye hytteområder i nærheten av tettstedene i Steigen gjennom nye kommunedelplaner

I tillegg til dette skal vi spesielt i/på :

- Bogen; legge til rette for utnyttelse av industriområdet på Storskjæret
- Engeløya; satse på å utvikle og holde i hevd landbruket

og satse på turisme basert på, og tilpasset, historien, kulturlandskapet og naturen.

- Helnessund; utvikle havneområdet til et område for næringsutvikling og turisme ved at det bygges bro til Herøya.
- Leinesfjord; utvikle kommunesenteret ved å fortsatte samle fellesfunksjoner i kommunen hit, ved å utarbeide en stedsutviklingsplan ..
- Nordfold; få aktivitet på industritomta i havna og avklare bruk av sykehjemmet.
- Nordskot; bygge ut havna for å tilrettelegge for fiskeri, småbåthavn og turisme, og satse på Grøtøya/Naustholmen som museum/reiselivsmål
- Stamsvik; planlegge/legge til rette for fremtidig fergeteie for kystriksvei

5.3 Barn og unge

5.3.1 Opplæring

Med opplæring regnes i denne planen OSS – Oppvekstsenter i Steigen, som innbefatter grunnskolen, barnehagen, kulturskolen og SFO, samt voksenopplæring og bibliotek.

Utviklingstrekk

I perioden 2006 – høsten 2011 går elevtallet i grunnskolen ned fra 372 til 285. Gruppetallet (tidligere kalt klassesdelingstallet) går fra 23 grupper til 16 grupper. På ungdomstrinnet vil det fra høsten 2011 være 5 grupper, mot 6 grupper i dag. Høsten 2012 vil det være 4 grupper, og de to kommende år stiger gruppetallet til 5. Barntallet på født og bofaste i Steigen har en jevn nedgang, og det ser ut til å bli ca 20 barn i årsgruppene fra 2004.

Tallmaterialet tar ikke hensyn til tilflytting og fraflytting, kun det som er registrert fra folkeregisteret pr. dags dato.

Delmål opplæring generelt

- Bevare og utvikle det gode faglige læringstilbudet til barn i skole og barnehage.
- Fremme en positiv tilhørighet til Steigen gjennom kunnskap om historie, næringsliv, naturressurser, kultur og miljø.
- Vektlegge entreprenørskap, kreativitet og toleranse i skolen for å utvikle nytenkning og etableringslyst.
- Være endringsrettet i forhold til nye utfordringer som skjer i samfunnet.

Delmål kulturskolen:

- Sørge for at flest mulig skal få best mulig utgangspunkt til å utvikle sine skapende evner.

- Være et ressursenter for musikk- og kulturfaglig arbeid i Steigen kommune.
- Være en pådriver for faglig utvikling og kunstnerisk bredde som skal komme alle innbyggerne til gode.
- Utvikle og se nye måter for kreativ læring hos barn og unge.

Strategier opplæring

Skole/felles

- Satse på kompetanseheving og utviklingsarbeid for å møte de endringene vi ser i framtida
- Utviklingsarbeidet i skolen må innebære nærmere tilknytning til kommunens næringsliv og entreprenørskap i skolen
- Det skal fortsatt være samarbeid om forebyggende arbeid mellom de forskjellige etatene i kommunen (SLT)
- Skolens uterom skal inspirere til ulik fysisk aktivitet som følger naturlig av årstiden
- Skolebygg og materiell skal oppgraderes til de krav som stilles

Voksenopplæringa

- Ivareta norskopplæring for fremmedspråklige og bygge ut tilbudet i grunnskoleopplæring for flyktninger. Øvrig voksenopplæring må utvikles ved studie-senteret og i samarbeid med KUN

Biblioteket

- Bli en ressursbank for skoleverk og barnehage som felles læremiddelsentral. Arealbehov må vurderes i planperioden.
- Folkebiblioteket skal aktivt legge til rette for at skoleverk og barnehage får tilgang til skjønnlitteratur og faglitteratur.

Barnehagen

- Steigen har som mål å ha full barnehagedekning i kommunen til enhver tid, også for barn under 3 år, men tilbudet kan innebære at førstevalget av sted ikke alltid kan innfries.

SFO

- Tilbudet i SFO må tilpasses endringer i skoletilbudet

5.3.2 Fritidstilbud for barn og unge

Fritidstilbudene skal gi barn og ungdom en aktiv og interessant fritid. Fritidstilbudene skal dekke mange interesser. I en spredtbygd kommune som Steigen er det viktig at det legges til rette for noen møteplasser i framtida.

Delmål

- Alle barn og unge skal ha mulighet til å være med i korps/band og drama/teater
- Ungdommen skal ha tilbud om ungdomsklubb.
- Det må så langt mulig støttes opp om ulike idrettsaktiviteter

Strategier fritid

- Det må være et kontaktsted mellom lagene slik at aktiviteter, kjøring og ulike arrangementer kan samordnes
- Alle barn fra 6-årsalderen bør ha et tilbud om barneidrettsskole i sitt nærmiljø
- Fra 10-12-årsalderen bør det i alle nærmiljø være et tilbud om deltakelse i minst 2 ulike idretter
- Skolen og idrettslagene bør samarbeide slik at utstyr og kunnskaper kan samordnes til det beste for barna.
- Idrettslagene bør stimuleres til samarbeide i lagidretter slik at flest mulig får anledning til å delta selv om der ikke er tilstrekkelig med barn i ens egen bygd.
- Arbeide aktivt for å trekke inn flere voksne i idrettsarbeidet, herunder også tilby treningskurs/utviklingskurs.
- Gressbanene skal, ved hjelp av frivillig innsats, være stelt og tilgjengelige for aktivitet i sommersesongen.

5.3.3 Voksenkontakt og sosialt sikkerhetsnett

Det er et mål for Steigen kommune å gi barn og unge en trygg oppvekst og et godt nettverk. I tillegg til de tilbud som gis gjennom skole, barnehage, kulturskole og frivillige organisasjoner er det viktig å ha en god beredskap for barn og unge som har det vanskelig og som trenger oppfølging.

«Ikke ta en feig en, flytt heller til Steigen!»

Kommunen skal arbeide aktivt for å sikre et god faglig barnevernstjeneste og styrke samarbeid og samhandling mellom ulike fagpersoner. Det er barnets/ungdommens behov for hjelp som skal være i sentrum, og fagpersoner innenfor PPT, pedagogikk, helse, psykiatri, miljøarbeid, sosial og barnevern skal samhandle og utnytte hverandres kompetanse for å gi barn og ungdom best mulig hjelp.

Strategi:

- Tiltak utarbeides tverrfaglig i samarbeid med hjem/barn/ungdom
- SLT – arbeid videreføres i forhold til ungdom.
- Kommunen må være en pådriver overfor fylket for å opprette miljøarbeiderstillinger ved de videregående skolene som tar imot elever fra Steigen og andre landkommuner

5.4 Livskvalitet og velferd

5.4.1 Kultur/kunst/idrett

Kulturlivet er en vesentlig bestanddel i lokalsamfunnet gjennom å tilføre kreativ nytenking og gi innbyggere arenaer for å utvikle ulike former for uttrykk og meningsfulle fritidsaktiviteter. Kulturlivet har i mange år preget kommunenes profil og på enkelte områder er Steigen en foregangskommune. Idretten er en viktig del av kulturlivet. Denne satsingen er viktig for bosetting, livskvalitet, helse og velferd. Kulturlivet er også viktig for næringslivet i form av direkte ringvirkninger av kulturen som banebryter og rekruttering av ressurspersoner til kommunen. Derfor ønsker Steigen å prioritere både det profesjonelle og det frivillige kulturlivet.

Kunst og kultur

Delmål

- Sikre et variert kunst- og kulturtilbud til kommunens befolkning
- Steigens befolkning skal ha mulighet til egenaktivitet innen mange kulturuttrykk, f. eks. amatørteater, kor, dans og korps
- Styrke det frivillige arbeid som utføres i organisasjoner og lag

Strategier kunst og kultur

- Forankre arbeid med kunst og kultur og idrett i kommunens administrasjon.
- Stimulere det profesjonelle og frivillige kulturlivet i kommunen med markedsføring og økonomisk støtte.

- Legge aktivt til rette for god og variert kunstformidling for alle innbyggerne i Steigen med både lokale, regionale eller nasjonale produksjoner.
- Folkebiblioteket skal bidra til leseglede, informasjon og kunnskap hos voksne og barn.
- Ivareta og videreutvikle kontakten med nabofylkene og Nordland Fylke og fylkeskulturinstitusjonene som Musikk i Nordland, Figurteateret, Kunst i Nordland o.a. og tilbudene vi får derfra.
- Arbeide målrettet for å dra nytte av eksterne prosjektmidler til verneverdige bygg, eksisterende og nye kultur og idrettsanlegg og kulturaktivitet i kommunen.
- Arbeide for å få et Allhus der det kan være idrettsaktiviteter, konserter, utstillinger og teaterforestillinger.
- Trekke inn det profesjonelle og det frivillige kulturlivet aktivt i utviklings- og strategiarbeid i kommunen.
- Initiere til samarbeid og samkjøring mellom kommunen, næringslivet og Steigens profesjonelle kunstnere og kulturarbeidere.
- Være en aktiv medspiller i forhold til ivaretagelse og utvikling av Steigen Sagaspill.
- Arbeide i nært samarbeid med Salten Museum og frivillige lag og foreninger for å ivareta og videreutvikle Steigen Bygdetun, Batterie Dietl og museumshageanleggene på bygdetunet og Steigen prestegård.
- Ivareta og koordinere vedlikehold og markedsføring av eksisterende kulturminner i samarbeid med Nordland Fylkeskommune og frivillige organisasjoner og bidra til økt kunnskap og bruk av disse av lokalbefolkningen, skoleelever og turister.
- Bidra til å legge forholdene til rette for profesjonelle kunstnere som ønsker å etablere seg i kommunen.

Kirka

Kirka må fremdeles være en viktig faktor når det gjelder formidling av den kristne kulturarven gjennom:

- menighetenes barne/ungdomsarbeid
- dåp/konfirmasjon/vigsel/ begravelser
- gudstjenester
- samarbeid med Skole/barnehage, lag og foreninger
- gudstjenester
- kirkebygningene som konsertlokale

Idrett (se også under fritidstilbud for barn og unge)

Delmål

- Alle skal gis et tilbud om fysisk aktivitet og naturopplevelser ut fra egne forutsetninger og behov (Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser vedtatt 2001)
- Kommunens idrettsanlegg skal ha en standard som er i samsvar med lokale behov

– Kommunen bør innen perioden ha et Allhus som kan brukes til idrettsaktivitet, konserter, teaterforestillinger og utstillinger

Strategier idrett

- Holde lysløypene åpne med lys hele sesongen med snø.
- Revidere Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser (siste utgave 2001–2004) snarest.
- Holde kommunale gymsaler tilgjengelige for organisert idrett utenom skoletid.

5.4.2 Natur og friluftsliv

Steigen er en kommune med variert og vakker natur som gir glimrende muligheter for friluftsliv. Skjærgården i Steigen er en estetisk nytelse og har store opplevelseskvaliteter. Dette er natur- og friluftslivsområder av nasjonal og internasjonal verdi, og området huser bl.a. verdens tettste bestand av havørn. Vi har et stort ansvar for å ta vare på vår natur for fremtidige generasjoner, men også tilrettelegge naturen i Steigen for bærekraftig bruk. Primærnæringer som jordbruk, skogbruk, fiske og havbruk er avhengig av å kunne bruke naturen. For en voksende reiselivsnæring er Steigens natur, både som opplevelsesarena og kulisse, et vesentlig element i det å få flere turister til kommunen. For folk flest i Steigen er imidlertid nærturområdene vel så viktige i det daglige. Det å ha mulighet til turer i og rundt bostedet er et viktig bidrag til trivsel. Kommunen har aktive turgrupper/ idrettslag og et stort nettverk av stier med en rekke turposter, gapahuker og hytter åpne for allmennheten.

Delmål

- Sikre arealer for vern av viktige naturtyper og viktige områder for friluftsliv og turisme.
- Tilrettelegge for og oppmuntre til at steigværingene bruker naturen aktivt
- Gjennom opplevelse og læring gjøre at barn og ungdom blir glad i Steigens natur og friluftsmuligheter
- Gjennom kommuneplanens arealdel avsette arealer for fortsatt vekst og næringsutvikling innen primærnæringene. (jfr. Kommuneplanens arealdel vedtatt 27.04.05)
- Steigen skal være en ryddig, rein og trivelig kommune til glede for fastboende og besøkende

Strategier natur og friluftsliv

- Kartlegge og verdisette friluftsområder i samarbeid med Salten Regionråd
- Kommuneplanens arealdel skal revideres minst hvert 4 år og temakart skal oppdateres jevnlig

- Utrede om området rundt Storvatnet bør bli nasjonalpark
- Utrede om de viktigste øyværan i Steigen bør bli Norges første nasjonalpark i sjø
- Bistå lag og foreninger med hjelp og rådgiving når det gjelder planlegging og finansiering av turstier, gapahuker, kart o.l.
- Gjennomføre en ryddeaksjon for skjemmende jernskrot/ skrapjern i samarbeid med IRIS og Helse- og miljøtilsynet i Salten
- Revidere hovedplan for avløp med sikte på å få til rensing/forskriftsmessige avløp av kloakk i viktige bolig-, tur-, og friluftsområder
- Tilrettelegge for allmenn bruk av Flatøy fyr til beste for befolkning og turister ved å opprette en venneforening som drifter fyret
- Restaurere Lilandsstraumen/Mølnpollen ved å skifte ut rør med bru av tilstrekkelig lengde. Vurdere om prosjektet skal innbefatte tiltak for å lette fiskens vandring til Furevatnet

5.4.3 Helse, omsorg og forebygging

Et overordnet mål for behandling, pleie- og omsorgstjenesten vil være å til enhver tid gi kvalitetsmessig god omsorg og pleie med forutsigbarhet for brukerne og pårørende i henhold til gjeldende lover og forskrifter.

De lovpålagte kommunale helsetjenestene må planlegges og dimensjoneres ut i fra befolkningsprognoser og funksjonskrav i regelverket. Særlig for pleie- rehabilitering og omsorgstjenestene er dette viktig. Oppgavene vokser og blir stadig mer spesialiserte. Kravene til kvalitet og kompetanse øker samtidig som ressursene blir knappere.

Steigen kommune har lang avstand til sykehus og spesialisthelsetjeneste. Dette medfører store krav til de ansattes kompetanse, allmennkunnskaper, selvstendighet og fleksibilitet, særlig i sammenheng med akuttberedskap og innenfor svangerskaps- og fødsels- hjelp. Fagmiljøene er ofte små. Dette forutsetter en stor grad av samarbeid både lokalt og interkommunalt for å kunne ivareta oppgavene og for å utvikle og vedlikeholde den nødvendige kompetansen..

Det er en utfordring for kommunen at pasienter blir tidligere utskrevet fra sykehus enn før, ofte med krevende pleiebehov. Det er en stor grad av oppgaveforskyvning fra stat/fylket til kommunen. Antall rehabiliteringsplasser bygges stadig ned, noe som også øker presset på kommune - helsetjenesten.

En stor andel av eldre er friske og aktive og klarer seg selv. De eldre bor stadig lenger i egne hjem. Bistandsbehovet begynner for alvor å øke først ved

80-årsalderen. Eldre som bor alene, trenger mer bistand fra det offentlige enn andre, for å ha trygghet i hverdagen. Eldres ensomhet er et stigende problem. Viktige utfordringer ligger innenfor forebyggende arbeid og legge til rette for at de eldre kan bo hjemme lengst mulig.

Kommunen ønsker å ha fokus på den økte helsegevinsten og økte livskvalitet som oppnås gjennom rehabilitering.

Det er i kommunen et økt antall registrerte personer og familier med sammensatte problemer, ofte knyttet til rus og psykiatri. Sosialtjenesten står foran store endringer de nærmeste årene, som en følge av NAV – ny arbeids- og velferdsforvaltning.

Delmål:

- Det forebyggende arbeidet skal tillegges større vekt.
- Eldre som ønsker det skal få bo hjemme så lenge som mulig
- Tiltak for klienter med psykiske lidelser må prioriteres. Det skal gis et tilfredsstillende miljø og aktivitets-tilbud for denne gruppen.
- Forebygge og redusere individuelle og samfunns-messige skader av rusmiddelmisbruk
- Opprette frivillighetssentral
- Opprettholde tilfredsstillende tjenestetilbud og den distriktskompetansen som er i kommunen bl.a. som følge av akutt plass

Strategi:

- Det skal fortsatt rettes fokus mot et tverretattlig samarbeid i kommunen og med andre instanser i lokalsamfunnet. (barnevern, helsesøstertjeneste, psykiatri, SLT-koordinator, fysisk aktivitet, lege, pleie og omsorg og veiledning)
- Kvaliteten på hjemmetjenesten skal utvikles og det skal legges til rette for kompetanseheving, spesielt med tanke på demens, diabetes og kreft
- Bidra aktivt til å øke samarbeidet mellom kommunen og de frivillige organisasjonene
- Fortsette og videreutvikle kvalitetssikringsarbeidet innenfor pleie-, helse- og sosialetaten slik at krav til dokumentasjon og tjenester tilfredsstillende lover og forskrifter
- Utvikle prosjekter rettet inn mot ulike fagområder, både på kommunalt og nasjonalt plan. I tillegg må arbeidet med individuelle planer intensiveres.
- Kommunen skal kartlegge det fremtidige kompetansebehovet og utarbeide strategier for å rekruttere og beholde fagfolk.
- Opprettholde stillingen som miljøarbeider
- Inngå en aktiv dialog med Helse Nord, slik at en kan få en forutsigbarhet i planleggingen av kommunens ressursbruk, spesielt med henblikk på akutt plass, legevaktssentral og fødeplass.

«Gi deg din dust – si nei takk til urban rust!»

6. Kommunale tjenester

Kommunen har en nøkkelrolle både som tjenesteyter, forvaltningsorgan, arbeidsgiver, forbruker av varer og tjenester, og som tilrettelegger for utvikling. Innenfor disse områdene er det mange utfordringer som skal løses både alene og i samhandling med næringsliv, frivillige organisasjoner/private og samarbeidspartnere utenfor kommunegrensene.

Steigen kommune går inn i planperioden med svært anstrengt økonomi, med til dels store underskudd på driftsregnskapet de siste fire år. Hovedutfordringen de nærmeste årene blir å bedre den finansielle situasjonen, dvs. likviditet og reserver. Forventet vekst i form av økte statlige overføringer (signaler fra regjeringen) vil derfor gå til å styrke økonomien, noe som betyr at kommunen må redusere sitt driftsnivå ved gjennomføring av varige tiltak. Utfordringen blir da å opprettholde kvaliteten på våre tjenester ut fra innbyggernes forventninger og krav. I klartekst betyr dette at opprettholdelse og eventuell styrking av tjenestetilbudene må finansieres av en enda mer effektiv drift eller av nye inntekter.

6.1 Kommunen som tjenesteyter

Mange kommunale tjenester er lovpålagte i henhold til rettighetslover og forskrifter, der nivået på tjenestene ofte er klart definert (eks. egenandeler, avgifter, etc.). Utover de lovpålagte tjenester må de folkevalgte sette kvalitetskrav og foreta prioriteringer. I Steigen skal brukeren stå i sentrum, dog innenfor de rammer som vår økonomiske handlefrihet setter.

Følgende kjerneverdier skal gjelde for kommunens tjenesteproduksjon:

- **Åpenhet og respekt** : Vi skal informere om hvilke rettigheter innbyggerne har knyttet til kommunale tjenester. Alle innbyggerne skal tas på alvor og behandles med respekt.
- **Kvalitet**: Vi skal utføre våre tjenester til våre innbyggers tilfredshet.

- **Effektivitet**: Vi skal utnytte våre økonomiske og menneskelige ressurser optimalt.
- **Samarbeid**: Vi skal søke samarbeid med frivillige organisasjoner, privatpersoner, etc. på områder hvor dette er hensiktsmessig og naturlig.

Mål:

- Kommunen skal produsere effektive, moderne og forutsigbare tjenester
- Innbyggerne skal ha tilgang på gode tilbud og tjenester i forhold til individuelle og varierende behov
- Kommunen skal ha miljøfokus i sin virksomhet
- Kommunen skal ha fokus på beredskap i form av kriseforebygging, gode kriseplaner og krisehåndtering

6.2 Kommunen som forvaltningsorgan

Kommunen er gitt ansvar til å fatte vedtak på vegne av staten innenfor en rekke lover og forskrifter. Eksempel på vedtaksområde kan være byggesaker, sossalsaker, plansaker, barnevernsaker, motorferdsel i utmark, osv. osv.

Følgende kjerneverdier skal gjelde for kommunen som forvaltningsorgan:

- **Rettferdighet**: Vi skal følge prinsippet om likeverd og likebehandling (likhet for loven)
- **Forutsigbarhet**: Vi skal være konsekvent og oppfylle en forventning om lik behandling i like saker
- **Troverdighet**: Vi skal føre god saklig argumentasjon for vedtak, beslutninger og holdninger
- **Sunn fornuft**: Vi skal foreta en helhetsvurdering i alle saker, og vurdere opp mot lovens formål
- **Åpenhet**: Vi skal praktisere meroffentlighet dersom ikke særskilte forhold eller lovverk tilsier dette

Mål:

- Rask og god saksbehandling i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser
- Si Ja dersom det ikke er god grunn til å si nei.
- Forenkle planverket
- Åpenhet i forhold til innbyggere, media og andre

*«Inni horisonten, mellom himmel og vann,
der finner du Steigen, verdens vakreste land!»*

6.3 Kommunen som arbeidsgiver.

Steigen kommune har ca. 230 årsverk fordelt på 310 ansatte. Nesten 80 % av driftsutgiftene er lønn/sosiale utgifter. De ansatte er i så måte den viktigste innsatsfaktoren i den kommunale virksomheten. Det er en stor utfordring å skape en felles plattform og verdigrunnlag for våre ansatte, ikke minst i forhold til de visjoner og mål som er nedfelt i denne planen.

Kommunesektoren utfordres stadig i forhold til effektivisering og fornyelse. Endrede behov for oppgaveløsning gjør at organisasjonsendringer og tilpasninger vil være en normalsituasjon. Dette betyr at det må avsettes ressurser til kompetanseheving for de ansatte, og det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet må overvåkes kontinuerlig slik at tiltak kan settes inn der det er nødvendig. Viktige forutsetninger for at folk skal trives og gjøre den jobben som kreves av dem, er med andre ord at kommunen som arbeidsgiver har en bevisst holdning til arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS), at de ansatte er godt informert om forventninger og rammebetingelser og at man opplever reell medbestemmelse.

Følgende kjerneverdier skal gjelde for kommunen som arbeidsgiver og for de ansatte som arbeidstakere:

- **Trivsel og trygghet:** De ansatte skal føle at de har en god arbeidsplass der det gis rom for positive tilbakemeldinger og konstruktiv kritikk.

- **Åpenhet:** De ansatte skal bli tidlig informert om forhold de vil bli berørt av.

- **Fleksibilitet og effektivitet:** Det skal gjensidig legges til rette for endringer i arbeidstid og arbeidsoppgaver slik at personellressursene anvendes mest mulig rasjonelt.

- **Utvikling:** Det skal legges til rette for opplæring og personlig utvikling.

Mål:

- Et godt arbeidsmiljø med høy trivsel og friske medarbeidere
- Myndiggjorte og bevisste medarbeidere som utfordres til å finne gode løsninger i samarbeid med brukere og kolleger
- Medarbeidere med riktig kompetanse som står for effektiv drift

Måloppnåelse vil på mange måter være en kontinuerlig prosess der strategier og tiltak utformes i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. Avtaleverket, samt egne planer og retningslinjer skal være styrende i dette arbeidet (Eksempel: Lønnspolitisk plan, handlingsplan HMS, Personalpolitiske retningslinjer, Planer og avtaler Inkluderende Arbeidsliv, osv.)

«Kultur og natur – vår styrke og mulighet»

7. Bakgrunnsdata for planen

Kommunedelplaner og andre planer som har vært brukt i planprosessen:

- *Kommuneplanens arealdel*
- *Ruspolitisk handlingsplan*
- *Trafikksikkerhetsplan*
- *Landbruksplan*
- *Den kulturelle skolesekken*
- *Kunnskapsløftet*
- *Opptappingsplan psykisk helse*
- *Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser*
- *Handlingsplan for bærekraftig utvikling*
- *Plan for SMIL-midler*
- *Hovedplan avløp og vann*
- *Plan for kommunal kriseledelse/risiko og sårbarhetsanalyse*
- *Plan for helsemessig og sosial beredskap*
- *Fylkesplan for Nordland*
- *Rapport; Trivselsundersøkelse for kvinner (20 – 45) i Steigen, KUN*
- *Rapport; Analyse, næring, demografi – økonomi, Unikon*
- *Referat fra romjultreff for ungdom jula 2005*
- *Referat fra grendelagsmøter etc. høsten 2005*

Strategisk kommuneplan for Steigen 2006–2016 er utgitt med økonomisk støtte fra Nordland Fylkeskommune.

Foto og illustrasjoner: Inge J. Albrigtsen, Aasmund Gylseth og Gunnar Grytøyr

Grafisk produksjon: Lundblad Media Bodø AS.

«Steigen - hvor gråstein blir til gull»

«Steigen – et sted å være stolt av!»

Steigen kommune

Rådhuset

8283 Leinesfjord

Telefon: 75 77 88 00

Telefax: 75 77 88 10

postmottak@steigen.kommune.no

www.steigen.kommune.no

